

*TINGTING DONG***СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКІ АСПЕКТИ МАРКСИЗМУ В СУЧАСНОМУ КИТАЇ**

Стаття присвячена аналізу концептуальної основи китайської марксистської філософії та розкриттю значення основних принципів марксистського світогляду. Досліджуються аналіз праць стосовно основ антропології та соціологічних і культурологічних аспектів китайського марксизму. Розкрито значення концепції зеленого розвитку марксизму. Розглянуто еволюцію марксистської думки в Китаї, проведено компаративний аналіз результатів досліджень української та західної наукової думки, сучасних китайських марксистів стосовно марксизму та китайського марксизму як головної стратегії суспільної ідеології. Розглянуто національну специфіку китайського марксизму в модернізації та розвитку держави у світлі новітніх технологій та глобалізаційних процесів.

Ключові слова: марксизм, китайська специфіка, філософія, світогляд, антропологія, відчуження, політичний вимір марксизму.

*TINGTING DONG***SOCIO-PHILOSOPHICAL ASPECTS OF MARXISM IN MODERN CHINA**

The article is devoted to the analysis of the conceptual basis of Chinese Marxist philosophy and the disclosure of the meaning of the main principles of the Marxist worldview. The analysis of works related to the foundations of anthropology and the sociological and cultural aspects of Chinese Marxism are studied. The meaning of the concept of green development of Marxism is revealed. The evolution of Marxist thought in China is considered, a comparative analysis of the results of Ukrainian and Western scientific thought, modern Chinese Marxists in relation to Marxism and Chinese Marxism as the main strategy of social ideology is carried out. The national specificity of Chinese Marxism in the modernization and development of the state under the latest technologies and globalization processes is considered.

Key words: Marxism, Chinese specificity, philosophy, worldview, anthropology, alienation, political dimension of Marxism.

Постановка проблеми. Сучасний розвиток КНР потребує детального знання як минулої історії, так і сучасних стратегій розвитку основних напрямів марксизму у світі та розвитку марксизму в країні. Важливим є поєднання вивчення національного та загальносвітового досвіду. Сучасний Китай створює низку сучасних економічних та освітніх, екологічних («зелених») стратегій, які разом мають велике значення у модернізації та вестернізації країни з метою продовження модернізації технологій та розвитку рівня освіченості та знання у сучасних виробництвах, вбудови країни у загальний світ, що глобалізується, оскільки, як це буде доведено у матеріалі статті, в КНР продовжується рух на поєднання марксизму з традиційною китайською культурою та національними традиціями, що вже попередньо, як доведено світової спільноті, створило особливі та індивідуальні китайські риси марксизму.

Акцентуємо увагу на тому, що з прогресом науки та модернізацією суспільного життя, марксизм також постійно розвивається та вдосконалюється, саме це в першу чергу можливо побачити у сучасному модернізованому китайському способі розуміння екологічного середовища та інформаційної ери, а також

презентації концепції соціалістичної ринкової економіки, яка вдало розвивається в країні. Аналіз практичної сторони, як і аналіз теорії філософії, доводить, що китайський марксизм продуктивно синтезує класичні марксистські ідеї з традиційними національними особливостями і прагматичними економічними підходами, що на сьогодні дозволяє партії підтримувати такі важливі суспільні риси, як легітимність та можливість вдало реалізувати керівництво країною в умовах світової глобалізації та технологічних змін, що відбуваються у виробництві, освіті та медицині.

Еволюція марксистської думки у Китаї демонструє на світовому рівні, як суспільна ідеологія сучасної країни може дієво адаптуватися до різних контекстів, залишаючись при цьому стрижневим елементом політичної та економічної системи країни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Можемо назвати українських науковців, які займаються синологічними дослідженнями. Серед них відомий науковець В. Кіктенко, окрім того, питаннями українського та китайського марксизму займаються С. Руденко та В. Туренко. Серед інших науковців можемо звернути увагу, в першу чергу, на праці Гао Вейчжєня (Hao Veichzhen), Дж. Тан (J. Tan), Дапінг Ху (D. Hu), Цзоу Шипен (邹诗鹏), Лі Вейву (李

维武), Ван Наньші (王南湜), Чжан Зайлінь (张再林) Лі Хуайчунь (李淮春), Цзінь Яодзі (金耀基) та інші.

Мета статті – провести компаративний аналіз досліджень еволюції марксизму та його сприйняття як в минулому, так і сучасному, використовуючи знання ключових аспектів марксизму (з порівняльним аналізом іноземних, особливо українських наукових джерел, та вітчизняних китайських науковців). Через аналіз принципів китайського марксизму розкрити та проаналізувати концептуальну основу китайської марксистської філософії, а саме принципи, основи історичного матеріалізму, марксистський світогляд, соціальні аспекти, тим самим продовжуючи стратегію власного дисертаційного дослідження.

Вклад основного матеріалу. Оскільки в аксіології марксизму, насамперед, відстоюються важливі соціальні питання, а саме гуманістичні цінності, а в соціальній теорії марксизм, який був запропонований на самому початку К. Марксом та Ф. Енгельсом, концентрує свою увагу на економічному детермінізмі, то, в першу чергу, була проаналізована стаття С. Руденко та В. Туренко «Компаративний аналіз розуміння «Практики» у Китаєзованому та Українському радянському марксизмі», оскільки по-перше, в ній проводяться історично ретроспективні дослідження, в яких автори зробили епістемологічне дослідження, розглядаючи та порівнюючи різні теорії марксизму, і окрім того, їх праця є сучасним поглядом на аналіз розуміння «практики» у контексті мислителів двох напрямів марксизму: як китайського так і українського (радянського періоду). Також було науково обґрунтовано дослідити їх погляди на відому працю Мао Цзедуну, в якій розкрито перспективи розуміння досліджуваного концепту. С. Руденко та В. Туренко звертають увагу на те, що марксизм у Китаї є формою перетворення багатого практичного досвіду держави на структуровану та розвинену теорію.

Для власного дослідження було не менш цікавим вивчити їх погляд відповідно на такий концепт, як «практика» в українському радянському марксизмі. Запропоновану ними низку праць попередніх науковців, які розкривали це питання, буде важливо вивчити сучасним філософам в Китаї. С. Руденко та В. Туренко серед інших назвали та проаналізували в цій прощині дослідження наукову роботу П. Копніна, В. Шинкарука, В. Табачковського, В. Іванова, О. Яценко та ін. Автори цитованої статті пояснюють, що українські філософи у 60-80-х рр. ХХ ст. звернули погляд під час досліджень на практиці не лише в епістемологічний чи соціально-філософський зміст, але й на антропологічний та екзистенціальних характер їх наукових матеріалів [1].

Переходячи до аналізу особливостей китайського марксизму, цитовані автори статті пишуть про важливість вивчення «практики» як

феномену та поняття у китайському марксизмі, вказуючи, що попередній до Маркса матеріалізм у свій час розумів та розглядав питання знання відчужено від соціальної природи людини та її історичного розвитку [1, с. 152]. Автори вказують, що Мао Цзедун звернув на це увагу так само і продовжив дослідження у праці «Про практику» (1937 р.). На їх думку, марксизм у Китаї полягає, насамперед, у перетворенні багатого практичного досвіду Китаю на загальну теорію, саме у поєднанні історії та традиції Китаю [1, с. 153].

Повертаючись до аналізу українського тогочасного марксизму, вони зазначають, що концепт «практика» у Київській філософській школі радянського періоду (1960–1980 рр.), а саме починаючи від її засновника, П. Копніна уже звернув увагу на тенденції та розробки гуманістично спрямованої філософії, де предметом є не лише «об'єктивні закони природи і суспільства», але й реальності, що освоюється людиною у процесі її діяльності, і саме він акцентував потребу вивчати гносеологічні питання. Наступники В. Шинкарук і В. Табачковський та ін. також внесли оригінальне, українське бачення особливостей дослідження специфіки марксизму [1, с. 154].

Таким чином, аналіз розуміння феномену практики у двох напрямках дослідження марксизму, як в українському радянському, так і в китайському марксизмі є цікавими для вивчення та порівняння. Слід звернути увагу на те, що в українському марксизмі практика сприймається, на думку авторів цитованої статті, основним принципом до аналізу всіх науково-теоретичних проблем крізь гуманістичний зміст (таким чином поєднуючи зв'язок теоретичного знання з усіма способами оволодіння людиною буття), а в межах китайського марксизму автори статті вбачають виділення китайськими науковцями та партійними лідерами «два ключові аспекти експлікації практики»: епістемологічний та політико-філософський [1, с. 155]. Під час праці над поставленим питанням була також проаналізована інша робота В. Туренко, в якій науковець пише про питання естетики, що як національна риса, на його думку, притаманна китайському марксизму, тому що проведений ним аналіз літератури ще раз підкреслив її особливість, оскільки немає з чим порівняти в західній філософській естетиці. Він пише, що саме китайські науковці вдало використовують у дослідженнях власну багату традицію поетичних, а не систематичних роздумів, зокрема, у традиції конфуціанства (посилаючись на працю історії китайської естетики таких авторів, як Лі Цзехоу і Лю Ганці).

В. Туренко вважає, що китайський марксизм, представлений не лише як маоїзм, але й має низку інших марксистських напрямів, наприклад, він пише про китайський естетичний марксизм, особливо, «філософію практичної суб'єктивності» Лі Цзехоу, і вказує, що у Китаї культура і культурна революція

посаджана в подальших дослідженнях з марксистськими проектами критики капіталістичної сучасності та побудови альтернативної сучасності [2, с. 225–229].

Наступним українським науковцем, праці якого слід навести, є відомий Китаєзнавець В. Кіктенко, який у цитованій праці написав, що з початком політики реформ і відкритості в китайських роботах і підручниках із всесвітньої історії, враховуючи нові тенденції та запити КНР, з'являються зміни і тлумачення загального тексту всесвітньої історії, що було пов'язано з процесом деполітизування і деідеологізації. Також цей автор наводить приклад того, що сучасні дослідження підкреслюють важливе значення концепції, проголошеної Ден Сяопіном, а саме, «шукати істину, спираючись на факти», і хоча марксистська методологія зберігається, але тепер отримує новий рух до осягнення її значення та подальшого розвитку країни. В. Кіктенко пише про періоди 1949 – 1980 років, в яких марксистська філософія була зосереджена на «вивченні селянського життя з позицій марксистської теорії класової боротьби», та в період початку реформ і відкритості підкреслено появу наукової зацікавленості до вивчення сучасного міжнародного статусу Китаю і, відповідно, нового вивчення Новітньої історії. З'являється новий напрям дослідження всесвітньої історії з відповідною формою, виходячи з потреб та особливостей «китайської специфіки», в питаннях формування вивчення в китайських навчальних закладах всесвітньої історії. Тому, згідно його аналізу, «китайська специфіка» визначається власними для Китаю науковими мотивами викладання, а саме, визначення великих історичних закономірностей, які вплинули на появу сучасного світу та, відповідно, пошук своєї власної національної ідентичності в глобальному історичному процесі.

Також В. Кіктенко посилається на роботи професора Уханського університету У. Юйцзіня, який став першим китайським науковцем, що критично систематизував праці періоду радянської історіографії, і у власній статті розкриває основні теоретичні концепції праць У Юйцзіня. Окрім того, у наведеній статті ми знаходимо важливі для аналізу висновки про підхід до наукових розвідок у статті Лю Туна. Акцент на науці і техніці («продуктивні сили»), як пише В. Кіктенко, дозволяє китайським вченим модифікувати свою історичну теорію. Широта досліджень у сучасному Китаї, підкреслена автором досліджуваної статті, має посилання на китайських науковців, які вважають за необхідність протистояти впливу глобальної історії із суто західних перспектив, наприклад, У. Сяоцунь та Чен Мейбао визнають, що поява всесвітньої історії призвела до визнання внеску незахідних історій у створення всесвітньої історії, і пропонують обережно ставитися до питань глобалізації. Також в огляді автор наводить праці Ло Жунцюй, в яких

запропоновано нову теорію історичного розвитку – «однолінійний розвиток декількох процесів». Нова інтерпретація цього вченого розкрила нові дисциплінарні межі класичного марксизму в інтерпретації світової історії. В. Кіктенко вказує в огляді, що національний, глобальний зміст роботи та їх вплив у китайських істориків отримав новий поштовх, починаючи з політики реформ і відкритості, бо дійсно, стимулюючим та творчим для досліджень є гасло Ден Сяопіна «шукати істину, спираючись на факти».

Крім того, В. Кіктенко звертає увагу українського наукового простору на праці У. Юйцзіня, в яких визначено прогрес продуктивних сил, а саме сільськогосподарської революції і науково-технічної революції як головної рушійної сили історичного розвитку, на відміну від попередніх концепцій, в яких зазвичай використовувався аналіз класової боротьби. Саме цей момент, на думку В. Кіктенко, а саме аналіз значення впливу продуктивних сил в марксистських термінах (науці і техніці), дозволяє сучасним китайським науковцям вдало створювати нову модифікацію історичної теорії. Окрім того, він наводить інші імена дослідників марксизму з питань глобалізації, а саме: Цянь Чендань, Ма Кеяо, Юй Пей, Ван Лінцун, Ло Сянлін та інших [4, с. 52–64].

У дослідженні Гао Вейчжєня розглянуто філософську концептуалізацію феномену інноваційного суспільства «східноазійського типу» у предметному полі соціальної філософії. Він пише про три фундаментальних рівні сучасного інноваційного суспільства: на першому відбувається процес об'єктивної саморегуляції та наявність свободи як цінності та вільного вибору способу політичного, економічного та духовного буття суспільства; на другому – відбувається регулювання процесів розвитку інноваційного суспільства на рівні інституцій; на третьому – саморегулювання на рівні окремих індивідів, їх інноваційного потенціалу. Його робота важлива презентацією перед українською науковою спільнотою новим науковим розкриттям аксіологічного змісту принципів розвитку нових інноваційних суспільств Китаю та його державної політики [5, с. 2–3].

Автор вказує, що генезис та розвиток концепцій інноваційного суспільства вимагає в умовах глобалізації збереження національні цінності [5, с. 27–29]. Його методи дослідження на прикладі інноваційних суспільств включають оцінку кількісних показників, а саме, фінансування та вивчення частки інноваційних структур та питання привабливості для інвесторів [5, с. 66–67]. Саме зростання показників економічного успіху китайської держави є предметом дослідження у теоретичному і у практичному вимірах [5, с. 79]. Автор вказує на значення впровадження та застосування поняття та, відповідно, механізмів інклюзії. Окрім того, принцип гармонії соціального та індивідуального знаходить відбиток у реалізації

програми Системи Соціального Кредиту, де проводиться оцінювання добросочесності життя індивіда. Усе це сприяє консолідації інноваційного китайського суспільства [5, с. 136-137].

Аріф Дірлік та Моріс Дж. Айсер ще у 1989 році видали працю «Марксизм і китайський досвід: проблеми сучасного китайського соціалізму». У цій праці низка авторів досліджувала марксизм і тогочасні знання про китайський досвід стосовно тодішнього китайського соціалізму, наслідки відмови від стратегії Культурної революції, а також значення нового визначення та напрямку, який наступники Мао дали соціалізму. Коло питань було присвячено аналізу знань про антропологію, історію мистецтва, економіку, історію, літературу та політику Китаю. Серед інших була стаття «Політика Мао Цзедун та політична економія розвитку Китаю» (Марк Селден) [6, с. 43–58], «Революція лідерів та мова революції: китайський соціалізм поміж сучасним та майбутнім» (Аріф Дірлік) [6, с. 27–42]. Також можна зазначити, що питання, проаналізовані Гордоном Уайтом, так само можуть бути матеріалом до ретроспективного дослідження специфіки поглядів тогочасної західної філософії на Китай та його філософію марксизму, особливо матеріали, які описують той період у розділі «Реструктуризація робітничого класу: реформа праці в Китаї після Мао» [6, с. 152].

Джей Тан в статті «Основні принципи марксизму та теорія і практика суспільного розвитку в сучасному Китаї» вивчає питання, яким чином основні принципи марксизму виконують свою роль у розвитку сучасного китайського суспільства. Він розглядає еволюцію формування основних соціалістичних цінностей та невід'ємно їх пов'язує з просуванням економічних реформ та дотриманням мети збереження соціальної справедливості, а, також досліджує керівне значення марксистських теорій для майбутнього розвитку китайського суспільства. Автор враховує питання модернізації та її значення та правильного використання в країні з урахуванням завдань китайського марксизму. Важливо інтегрувати основні принципи марксизму із сучасними реаліями Китаю для сприяння сталого розвитку.

У статті пишеться, що історичний матеріалізм стверджує значення того, що матеріальні умови виробництва формують основи суспільного розвитку, водночас, відповідність марксизму сучасним суспільним проблемам проявляється у вивченні протиріч, які існували в суто капіталістичних суспільствах, так само, як і іншими авторами, вказується на те, що у КНР марксистські принципи були адаптовані до місцевих реалій, а саме побудова системи «соціалізм із китайською специфікою» і означені цінності поєднують фундаментальні принципи марксизму та є віддзеркаленням традиційної культури китайської нації та мети соціального розвитку сучасного Китаю. На національному рівні основні цінності є

враховуванням концепції «процвітання, демократія, ввічливість і злагода» [7, с. 666–672].

Дапінг Ху у статті «Маркс у Китаї» пише про зміни у ставленні до марксизму в Китаї, які спричинені змінами у глобалізованому світі та потребою Китаю розвивати напрями, в яких відбувається формування власних марксистських дискурсів, тому що реформи та концепція відкритості за останні роки призвели до різноманітності у структурі соціального у державі. Автор пропонує власну концепцію, яку називає «Ремарксистизацією», маючи на увазі той факт, що сучасні виклики та зміни в економіці вимагають іншим чином читати авторів західного напрямку з їх критичними статтями марксистських концепцій. При цьому аналіз враховує мету розвитку соціалізму з китайською специфікою та модернізацією марксизму. Він пише, що Харві розглядає Китай відповідно до його економічних та соціальних досягнень і відповідно означає його специфіку як неолібералізм з «китайською специфікою», в той час, як Аррігі побачив китайський шлях до достатку («смітіанський ріст») як універсальну економічну у довготривалій історичній перспективі [8, с. 193–197].

Цзоу Шипен у матеріалах роботи «Екзистенціальна інтерпретація марксистської філософії» так само пише про «китаїзацію» марксистської західної традиції. Він пише про ефект «вестренізації», згадуючи зв'язок і вплив поміж гегелівськими працями та працями Маркса. Він пише про значення спадщини праць Маркса, який стояв у «вихідній точці сучасної філософії». На його думку, трансцендентальна онтологія окрім основного її розуміння дуже глибоко проникає в усю західну культурну традицію. Саме тому, на його думку, відкинувши трансцендентальну онтологію, Маркс створив умови задля критики тогочасної системи теорій у загальній філософії. Саме це можна транскрибувати як процес, в якому він розпочав трансформацію західної філософії та культурних традицій, і створив шлях для відкритості, прийняття так само і незахідного світу. Цзоу Шипен задається питанням транскрипції «західної» та «незахідної» філософій відповідно китайською та західною філософіями. Він вважає, що марксистська філософія «прориває» традиції західної філософії, бо вона прийнята і споріднена, на його думку, з китайською філософією, саме екзистенційним характером. Особливо це видно тим, хто розуміється на конфуціанській філософії. «Синізований марксизм», на його думку, став сучасною марксистською парадигмою [9, с. 25–159].

Лі Вейу у статті «Дослідження китайської філософії з точки зору китайської філософії» так само писав про важливість національної культурної ідентичності в філософії ХХ століття та дослідження філософами Китаю спадщини Маркса. У ХХ столітті китайська марксистська філософія бере участь у створенні сучасної форми та сучасної традиції

китайської філософії. Марксистська філософія, як підкреслює Лі Вейю, має органічний зміст і прийнята та визнана у Китаї [10, с. 56-194]. Окрім того, можемо навести посилання на працю Ван Наньші (Wang Nanshi) «Дослідження розвитку китайської марксистської філософії в новій епосі», яка також є частиною загального вивчення марксистської філософії в Китаї [11].

Чжан Зайлін у роботі «Чотири основні теоретичні повороти в сучасній західній філософії та розвиток сучасної китайської марксистської філософії» проводить аналітичне дослідження в межах вивчення питання теоретичного повороту сучасної західної філософії та китайської сучасної філософії. На його думку, слід звернути увагу на питання, яке можна означити як дослідження відносин між мовою та філософією. Питання, які задають філософи, мають тенденцію зі зміною епох так само трансформуватися. Філософське мислення має тісний зв'язок з мовою та філософією мови, відповідно. Він пише, що настав час звернути увагу саме на філософію мови та, відповідно, на дослідження у західній філософії та китайській філософії науковцями Китаю. [12, с. 47–51]. У праці Лі Хуайчунь «Викладання філософії має бути марксистським і китайським» підіймається також важливе питання мови викладання філософії серед освітньої молоді [13, с. 10–12]. Важливими є дослідження, запропоновані Цзінь Яодзі та іншими авторами, в матеріалах «Про китайську «модернізацію» та «сучасність» – Побудова сучасного цивілізаційного порядку Китаю» [14, с. 27–34].

Висновки. Дослідження соціально-філософських особливостей китайського марксизму окрім загального накопичення знань розкриває для нас новим чином значення ретроспективних досліджень минулих стратегій та теорій. Окрім того, компаративний аналіз створює можливості заповнити прогалини у знанні особливостей поглядів та, відповідно, особливості закордонних наукових розвідок. Особливо цікавими постають і сучасні українські студії, і сучасні українські синологічні студії у філософії. Китайський марксизм у наш час так само продовжує виконувати низку філософських та економічних, соціальних завдань, які було покладено у стратегічний курс розвитку країни та формування філософської та ідеологічної моделі, що успішно функціонує, та, разом з тим, активно вбудовується у модернізований світ з метою створення розвиненого суспільства відповідно до всіх вимог, включаючи питання глобалізації та питання екології, тобто, «зеленої політики».

Список джерел інформації

1. Руденко С.В., Туренко В.Е. (2023). Компаративний аналіз розуміння «Практики» у Китаєзованому та Українському радянському марксизмі. *Культурологічний*

альманах. № 1. С. 151–156. Retrieved from <https://almanac.npu.kiev.ua/index.php/almanac/article/view/152>

2. Туренко В. (2022). *Ключові аспекти естетичних досліджень в контексті Китаєзованого марксизму*. Retrieved from

<https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/a68a8fc0-194b-48b3-b469-65feb6a80903/content>

3. Кіктенко В.О. (2016). Історичний дискурс у традиційному та сучасному Китаї. *Східний світ*. № 4 (93). С. 52–64. Retrieved from <https://oriental-world.org.ua/index.php/journal/article/view/249/235>

4. Кіктенко В.О. (2022). Р ецепція ідей франкфуртської школи Китаєзованим марксизмом: дослідження та інтерпретації. *Китаєзнавчі дослідження*. № 4. С. 50–68. Retrieved from <https://www.chinese-studies.com.ua/index.php/journal/article/view/229>

5. Вейчжень Г. *Інноваційні суспільства Східної Азії: соціально-філософський аналіз*. Retrieved from https://shron1.chtyvo.org.ua/Hao_Veichzhen/Innovatsiini_suspilstva_filosofskiy_analiz.pdf?PHPSESSID=i7s4g419ni5gk4pq5t4ku8dqg6

6. Dirlik A., Meisner M.J. (Eds.). (1989). *Marxism and the Chinese experience: Issues in contemporary Chinese socialism*. ME Sharpe. Retrieved from https://books.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=L7L_jIpbjtwC&oi=fnd&pg=PP9&dq=Social+aspects+of+Marxism+in+modern+China+&ots=51ISuIBV2N&sig=twUjYC

7. Tan J. (2024). *Basic Principles of Marxism and the Theory and Practice of Social Development in Contemporary China*. Retrieved from https://webofproceedings.org/proceedings_series/ESSP/ICFMHS/S%202024/F112.pdf

8. Hu D. (2010). Marx in china. *Socialism and Democracy*. № 24 (3). P. 193–197. Retrieved from <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/08854300.2010.513621>; <https://doi.org/10.1080/08854300.2010.513621>

9. 邹诗鹏. (2009). 马克思主义哲学中国化的生存论阐释 (Doctoral dissertation). 25–159. Retrieved from https://wmarxism.fudan.edu.cn/_upload/article/files/59/78/92cf60cc410d805b64b772e58324/8e7a44fa-3a08-4448-8dc6-386ee9b51322.pdf

10. 李维武. (2010). 20 世纪中国哲学视域中的马克思主义哲学中国化研究 (Doctoral dissertation). 56–194. Retrieved from <http://www.nopss.gov.cn/NMediaFile/2013/0620/MAIN201306201528000572946690660.pdf>

11. 王南湜. (2000). 新时期中国马克思主义哲学发展之路之检视. *天津社会科学*, 6.

12. 张再林. (2004). 现代西方哲学的四大理论转向与当代中国马克思主义哲学的发展. *教学与研究*, (3), 47. 47–51. Retrieved from <http://jxyj.ruc.edu.cn/CN/abstract/abstract13530.shtml>

13. 李准春. (1996). 哲学教学应是马克思主义的又是中国的. *教学与研究*, (6), 10–12.

14. Li Huaichun. (1996). Philosophy teaching should be Marxist and Chinese. *Teaching and Research*. № 6 (10). P. 10–12. Retrieved from <http://jxyj.ruc.edu.cn/CN/abstract/abstract12210.shtml>

14. 金耀基. (1996). 论中国的“现代化”与“现代性”——中国现代的文明秩序的建构. *北京大学学报: 哲学社会科学*

学版, (1), 27–34. Retrieved from
<http://ccj.pku.edu.cn/Article/info?aid=271014161>

References (transliterated)

1. Rudenko S.V., Turenko V.E. (2023). Komparatyvnyi analiz rozuminnia «Praktyky» u Kytaiezovanomu ta Ukrainkomu radianskomu marksyzmi. Kulturolohichniy almanakh. № 1. S. 151–156. Retrieved from <https://almanac.npu.kiev.ua/index.php/almanac/article/view/152>
2. Turenko V. (2022). Kliuchovi aspekty estetychnykh doslidzhen v konteksti kytaiezovanoho marksyzmu. Retrieved from <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/a68a8fc0-194b-48b3-b469-65feb6a80903/content>
3. Kiktenko V.O. (2016). Istorychnyi dyskurs u tradytsiinomu ta suchasnomu Kytai. Skhidnyi svit. № 4 (93). S. 52–64. Retrieved from <https://oriental-world.org.ua/index.php/journal/article/view/249/235>
4. Kiktenko V.O. (2022). R etseptsiiia idei frankfurtskoi shkoly kytaiezovanykh marksyzmom: doslidzhennia ta interpretatsii. Kytaieznavchi doslidzhennia. № 4. S. 50–68. Retrieved from <https://www.chinese-studies.com.ua/index.php/journal/article/view/229>
5. Veichzhen H. Innovatsiini suspilstva Skhidnoi Azii: sotsialno-filosofskyi analiz. Retrieved from https://shron1.chtyvo.org.ua/Hao_Veichzhen/Innovatsiini_suspilstva_Skhidnoi_Azii_sotsialno-filosofskyi_analiz.pdf?PHPSESSID=i7s4g419ni5gk4pq5t4ku8dqg6
6. Dirlik A., Meisner M.J. (Eds.). (1989). Marxism and the Chinese experience: Issues in contemporary Chinese socialism. ME Sharpe. Retrieved from https://books.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=L7L_jIpbjtwC&oi=fnd&pg=PP9&dq=Social+aspects+of+Marxism+in+modern+China+&ots=51ISuIBV2N&sig=twUjYC
7. Tan J. (2024). Basic Principles of Marxism and the Theory and Practice of Social Development in Contemporary

China. Retrieved from
https://webofproceedings.org/proceedings_series/ESSP/ICFMHS/S%202024/F112.pdf

8. Hu, D. (2010). Marx in China. Socialism and Democracy, 24(3), 193–197. Retrieved from <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/08854300.2010.513621> \$ <https://doi.org/10.1080/08854300.2010.513621>
9. Zou Shipeng. (2009). Existential interpretation of the Sinicization of Marxist philosophy (Doctoral dissertation) 25–159 Retrieved from https://wmarxism.fudan.edu.cn/_upload/article/files/59/78/92cf60cc410d805b64b772e58324/8e7a44fa-3a08-4448-8dc6-386ee9b51322.pdf
10. Li Weiwu. (2010). Research on the Sinicization of Marxist Philosophy from the Perspective of Chinese Philosophy in the 20th Century Retrieved from <http://www.nopss.gov.cn/NMediaFile/2013/0620/MAIN201306201528000572946690660.pdf>
11. Wang Nanshi. (2000). An examination of the development of Chinese Marxist philosophy in the new era. Tianjin Social Sciences, 6.
12. Zhang Zailin. (2004). The four major theoretical turns in modern Western philosophy and the development of contemporary Chinese Marxist philosophy. Teaching and Research, (3), 47. 47–51. Retrieved from <http://jxyyj.ruc.edu.cn/CN/abstract/abstract13530.shtml>
13. Li Huaichun. (1996). Philosophy teaching should be Marxist and Chinese. Teaching and Research, (6), 10. 10–12. Retrieved from <http://jxyyj.ruc.edu.cn/CN/abstract/abstract12210.shtml>
14. Jin Yaoji et al. On China's «modernization» and «modernity» - the construction of China's modern civilized order [J]. Journal of Peking University. Philosophy and Social Sciences Edition, 1996(01):27-34+134 Retrieved from <http://ccj.pku.edu.cn/Article/info?aid=271014161>

Надійшла (received) 25.10.2024

Відомості про авторів / About the Authors

Тингін Дун (Tingting Dong) – Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», магістр філософії, аспірантка кафедри філософії, Харків, Україна; ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-0307-3575>.